

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/25-06/0034

URBROJ: 532-06-02-02/1-25-2

Zagreb, 29. rujna 2025.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 145/24) i članka 4. stavka 2. te članka 7. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 19/2023), donosi

ODLUKU

1.

Proglašava se da **Crkva sv. Benedikta s ostacima srednjovjekovne crkve i groblja u Oriovčiću** ima status kulturnoga dobra.

2.

Obuhvat kulturnog dobra iz točke 1. ove Odluke određen je k. č. br. 341 (zk. ul. 562) k. o. Podcrkavlje. Kopija Izvoda iz katastarskog plana Državne geodetske uprave, Područnog ureda za katastar Slavonski Brod, Klasa: 938-06/25-01/227 od 17. srpnja 2025. g. u mjerilu 1:1000, s ucrtanim granicama kulturnoga dobra, sastavni je dio ove Odluke.

3.

Na području kulturnoga dobra iz točke 1. i 2. ove Odluke primjenjuje se sljedeći sustav mjera zaštite:

- vlasnici kulturnog dobra, nositelji prava na kulturnom dobru i drugi imatelji kulturnog dobra dužni su provoditi mjere njegove zaštite i očuvanja sukladno odredbama Zakona;
- zaštitne i druge radove na kulturnom dobru i njegovim dijelovima mogu provoditi ovlaštene pravne i fizičke osobe pod uvjetima propisanim Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, uz suglasnost Ministarstva kulture i medija;
- kulturno dobro i njegove dijelove moguće je istraživati, obnavljati i prezentirati primjenom metoda i tehnika potvrđenih pozitivnom arheološkom i konzervatorsko-restauratorskom praksom;
- prezentacija kulturnog dobra treba potvrditi njegovu slojevitost uvažavajući sve elemente povijesnog groblja i povijesnih građevina, bilo da su dio zatečenog stanja ili rezultat arheoloških i konzervatorsko-restauratorskih istraživanja;
- način korištenja te ciljevi upravljanja moraju biti dugoročno održivi, tako da ne narušavaju svojstva i vrijednosti kulturnog dobra;
- vlasnici kulturnog dobra, nositelji prava na kulturnom dobru i drugi imatelji dužni su redovito održavati te osigurati pristupačnost i javnu dostupnost kulturnog dobra;
- konzervatorsku rekonstrukciju pojedinih dijelova kulturnog dobra u svrhu očuvanja njegove cjelovitosti i unapređenja stanja, moguće je provesti na osnovu stručne dokumentacije utemeljene na arhivskim, arheološkim te konzervatorsko-restauratorskim istraživanjima;
- Kulturno dobro ili njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz članka 78. – 83. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 145/24).

4.

Predmetno kulturno dobro s granicama iz točke 2. ove Odluke i mjerama zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z – 7937**.

5.

Nalaže se tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedba zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom.

O b r a z l o ž e n j e

Crkva sv. Benedikta i groblje nalaze se na katastarskoj čestici k.č.br.341 k.o. Podcrkavlje između naselja Dubovik, Oriovčić i Grabarje u općini Podcrkavlje u Brodsko-posavskoj županiji.

Crkva sv. Benedikta tlocrtno je omanja jednobrodna sakralna građevina s kratkim poligonalnim svetištem, posvećena 1908. godine. Orjentirana je nepravilno, u smjeru sjever-jug a jednim dijelom je izgrađena na zidu stare srednjovjekovne crkve. sv. Benedikta koja je srušena 1907. god. Njezine vanjske dimenzije iznose 7,80 x 4,50 m a unutrašnje 4 x 3,60 m. Na južnoj strani iznad glavnog pročelja nalazi se rizalitno istaknuti dvoetažni zvonik. Prilikom zidanja postojeće crkve korišten je reciklirani građevinski materijal (priklesani kamen lomljenjak, klesanci od kamena pješčenjaka, razne spolije) sa starije srušene srednjovjekovne crkve. U zidanju su korištene i opeke novovjekovnog formata s kojima je zidan korpus dvoetažnog zvonika, potkrovnji vijenac perimetralnih zidova, kao i polukalota poligonalnog svetišta i svod zvonika. Crkva je oštećena udarom groma 1962. god. nakon čega je stradala gornja etaža zvonika i krovšte nakon čega kapela više nije bila u upotrebi za obavljanje liturgije.

Starija srednjovjekovna crkva sv. Benedikta spominje se prvi puta u popisu župa požeškog arhidakona Pećujske biskupije. Titular crkve sv. Benedikt bio je ujedno i naziv srednjovjekovne župe. U popisima papinske desetine 1334. i 1335. godine navodi se župa sv. Benedikta i župnik Martin koji je darovao 10 banskih denara. U to vrijeme crkva sv. Benedikta se nalazila na posjedu plemićke obitelji Berislavića Grabarskih u zapadnom dijelu srednjovjekovne Požeške županije. Ova plemićka obitelj iz redova srednjeg plemstva potječe od roda Borića bana, jednog od najpoznatijih plemićkih rodova s područja današnje Slavonije. Ban Borić spominje se u izvorima sredinom 12. stoljeća gdje sudjeluje na strani ugarskog kralja u ratu s bizantskim carem Emanuelom Komnenom. U početnom razdoblju uspona obitelji Berislavića Grabarskih glavni posjed i sjedište po kome dobivaju pridjevak je Grabarje kod Slavonskog Broda. U širi prostor njihovog sjedišta ulazila je i današnja lokacija crkve sv. Benedikta koja se nalazi u blizini današnjeg naselja Grabarje kao i naselja Dubovik. Među najvažnijim njihovim posjedima je i Brod koji je 1450. god. u vlasništvu Berislavića Grabarskih.

Godine 1536. posjede Berislavića Grabarskih kao i veći dio današnje Slavonije zauzele su Osmanlije. Za vrijeme Osmanlija u 17. st. crkva sv. Benedikta je i dalje bila sjedište župe. U ispravama se župa spominje pod različitim imenima kao sv. Benedikt, Podcrkavlje, Glogovica i Dubovik. Župom tada upravljaju franjevci iz samostana u Velikoj, odnosno franjevac u službi župnika iz obližnjeg sela Dubovika. U osmansko doba župa je imala četiri zidane crkve sagrađene od kamena: sv. Benedikta, iznad sela Podcrkavlja, sv. Stjepana u Glogovici, sv. Petra u Zdencima i sv. Andrije u Sovskom Dolu. Nakon uspostave habsburške vlasti u Slavoniji, godine 1730. Dubovik je sjedište župe kojoj pripadaju sela Dubovik, Glogovica, Podcrkavlje, Gromačnik, Gornji Andrijevc, Slatinik, Grabarje, Sovski Dol i Paka.

Srednjovjekovna crkva sv. Benedikta s grobljem spominje se i opisuje u kanonskim vizitacijama župe tijekom 18. i 19. stoljeća (1734. 1746. 1756. 1758. 1761. 1765. 1769. 1775., 1811., 1833., 1863., 1886. god.). Nešto detaljniji opis crkve i njezinog stanja donosi kanonska vizitacija crkve iz 1746. god. u kojoj se navodi da je prije te vizitacije crkvi 1744. god. izvedena cjelovita obnova. Godine 1804. sjedište župe iz Dubovika preneseno je u selo Podcrkavlje te središnje mjesto župe postaje tamošnja crkva sv. Ivana Evanđelista. U kanonskoj vizitaciji iz 1811. god. za crkvu sv. Benedikta se navodi da je građena od čvrstog materijala. Crkva je dugačka 7,5 hvata, široka 3,5 hvata. Svetište crkve nalazi se pod lukom, a ostali dio broda crkve pod daščanim stropom. U crkvi se nalazi glavni oltar sa slikom na kojoj je u sredini naslikana BDM, s njezine lijeve strane sv. Franjo, a s desne strane sv. Benedikt. Sa strane evanđelja nalazi se bočni oltar BDM, a sa strane poslanice lik sv. Skolastike. Kanonska vizitacija iz 1833. i 1863. god. opisuje crkvu sv. Benedikta da je slična crkvama sv. Stjepana u Glogovici i sv. Petra u Zdencima. Crkva je građena od kamena, dugačka je 10 i široka 4 hvata. U unutrašnjosti se nalazi drveni oltar sa slikom BDM. Lijevo od lika BDM naslikan je lik sv. Franje Asiškog, a desno lik sv.

Benedikta. Srednjovjekovna crkva je s vremenom nemarnošću stanovnika propala te je od 1886. god. izvan upotrebe. Dana 24. srpnja 1907. započeto je rušenje derutne urušene srednjovjekovne crkve sv. Benedikta.

Rezultati arheoloških i konzervatorskih istraživanja, kao i povijesni podaci pridonijeli su nekim novim spoznajama o stilsko-morfološkim karakteristikama srednjovjekovne crkve sv. Benedikta. U pogledu tlocrtne tipologije srednjovjekovna crkva sv. Benedikta pripadala je skupini manjih jednobrodnih romaničko-ranogotičkih crkava zaključenih s pravokutnim svetištem. Otkriće donjeg dijela portala i njegovo oblikovanje (s profiliranim bazama na koje su izvorno nalijegali bočni stupovi s kapitelima) upućuju na zaključak da se radilo izvorno o stilski izrazito vrijednom romaničkom portalu na jednoj manjoj srednjovjekovnoj župnoj crkvi. Ostaci donjeg dijela portala ukazuju da je srednjovjekovna crkva sv. Benedikta izgrađena vjerojatno u drugoj polovici 13.st. Njezina veličina iznosila je 13,15 x 8,50 m gledano u stopama kraljevske pariške stope 40½' x 26' stopa. Grafička analiza na način srednjovjekovnog projektiranja, upotrebom sheme kvadrangulacije, ukazuje da je veličina crkve bila određena s 2 kvadrata. Pravokutno svetište vjerojatno je bilo presvođeno križnim svodom, u odnosu na brod crkve koji je bio prekriven tabulatom. Pravokutno je svetište bilo određeno u omjeru M 1:2 što predstavlja odnos dužine nasuprot širine svetišta. Analogno drugim srednjovjekovnim crkvama, na južnoj strani crkva je vjerojatno imala 3 uska prozora polukružno zaključena s klinastim prozorskim nišama. Crkva je zidana kamenom lomljenjakom i *klesancima* od kamena pješčenjaka na način i tehnikom zidanja koji je karakterističan za 13.st. Romanička crkva izvorno je imala dersovano pročelje, a u razdoblju kasnog srednjeg vijeka i baroka, ožbukano pročelje na što ukazuje i jedan *klesanac* sa slikanom uglovnom kvadarskom rustikom ugrađen kao spolij u zid postojeće crkve. Crkva je u razdoblju srednjeg vijeka bila oslikana freskama. Iznad zapadnog pročelja nalazio se je drveni tornjić. Cjelovita barokna obnova srednjovjekovne crkve uslijedila je 1744. god. kada se obnavlja vanjština i unutrašnjost crkve. Arheološka iskapanja ukazala su da je tada došlo do pregradnje romaničkog portala. U toj obnovi crkva je zadržala svoj tlocrtni oblik i volumen. U prvoj polovici 19. st. crkvi je pridodano sa zapadne strane predvorje. Od 80-tih godina 19. st. srednjovjekovna crkva sv. Benedikta bila je u derutnom i zapuštenom stanju s prijetnjom urušavanja perimetralnih zidova.

Pored otkrića donjeg dijela romaničkog portala i ostataka zidova starije srednjovjekovne crkve, tijekom arheoloških iskapanja pronađena su dva nadgrobna spomenika sa srednjovjekovnim urisanim natpisima na *gotici* što ukazuje na kontinuitet višestoljetnog ukapanja te na povijesno, društveno i gospodarsko značenje tog prostora, kao i ljudi i plemstva, koji su živjeli na tom prostoru. u razdoblju srednjeg vijeka. Kanonske vizitacije u više navrata spominju groblje i njegovo stanje. Vizitacija iz 1765 god. navodi kako je groblje prikladno ograđeno te su u njemu pokapaju stanovnici 5 susjednih sela dok se 1769. god. navode sela Dubovika, Matković Male, Oriovca, Kindrova, Grabarja kao i Podcrkavlja. Sredinom 20. stoljeća formirana su nova groblja u naseljima Podcrkavlje, Oriovčić i Dubovik, a groblje sv. Benedikta stavljeno je van funkcije.

Graditeljska slojevitost i analiza tipoloških i strukturnih odrednica, zajedno s otkrićem donjeg dijela romaničkog portala i nadgrobnim srednjovjekovnim spomenicima, svrstavaju ovu crkvu i groblje u skupinu izrazito vrijednih i značajnih lokaliteta srednjovjekovne sakralne arhitekture na prostoru Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema.

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra, na sjednici održanoj 6. i 13. lipnja 2025. godine donijelo je odluku kojom proglašava da **Crkva sv. Benedikta s ostacima srednjovjekovne crkve i groblja u Oriovčiću** ima status kulturnoga dobra u smislu članka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, određuje upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

O ovom postupku stranka(e) je (su) prethodno obaviještena(e), sukladno članku 15. stavku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Obuhvat (granice) kulturnoga dobra (točka 2. Odluke), sustav mjera zaštite (točka 3. Odluke) i nalažanje tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedbu zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom

(točka 5. Odluke) određeni su sukladno članku 19. stavcima 2 i 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Člankom 126. stavkom 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 145/24.) propisano je da će ministar nadležan za kulturu donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, između ostalih, i pravilnik iz članka 20. stavka 4. ovoga Zakona, kojim se propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra, dok stavak 3. istoga članka Zakona, propisuje da do stupanja na snagu propisa iz stavka 2. ovoga članka, ostaju na snazi između ostalih i Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 19/23.)

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

Dostaviti:

1. *Svim vlasnicima i drugim imateljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:*
Općina Podcrkavlje, Trg 108. brigade ZNG br. 11, 35201 Podcrkavlje
2. Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Slavonski Brod, Ulica Petra Krešimira IV. br. 1, 35000 Slavonski Brod
3. Općinski sud u Slavonskom Brodu, Zemljišnoknjižni odjel Slavonski Brod, Trg pobjede 13, 35000 Slavonski Brod
4. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb, Područna konzervatorska služba Slavonski Brod
5. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb, Odjel za Registar kulturnih dobara RH, ovdje
Pismohrana, ovdje

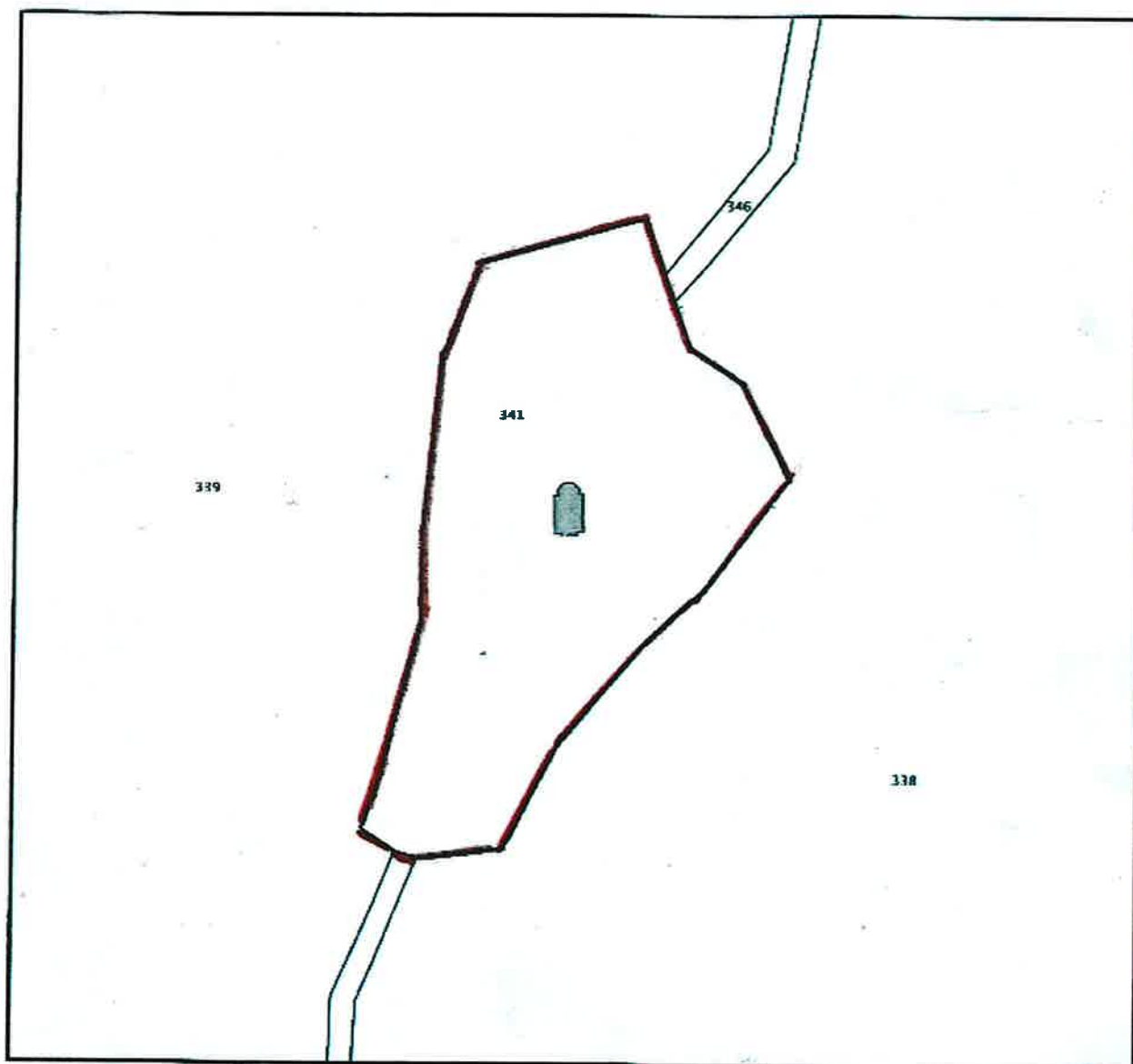
REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA
PODRUČNI URED ZA KATASTAR
SLAVONSKI BROD

K.o. PODCRKAVLJE
k.č.br.: 341

KLASA: 938-06/25-01/227
URBROJ: 541-23-02/9-25-2
SLAVONSKI BROD, 17.03.2025.

IZVOD IZ KATASTARSKOG PLANA

Mjerilo 1:1000
Izorno mjerilo 1:1

Sukladno Zakonu o upravnim pristojbama (»Narodne novine«, br. 115/16 i 114/22) te Uredbi o tarifi upravnih pristojbi (»Narodne novine«, br. 156/22), upravsna pristojba po Tar. br. 1. ne naplaćuje se.

Službena osoba: Ivana Duh, geodetski tehničar
Ovlaštena geodetska referentica

Naziv izdavatelja dokumenta

Zajednički
informatički sustav

Naziv izdavatelja certifikata

Fina FDC 2020, Financijska agencija, HR

Vrijeme izdavanja dokumenta

17.03.2025 12:24

Serijski broj certifikata

25575d336a98989850100617681228488700842

Algoritam potpisa

RSA

Kontrolni broj

71712715R7rev31Q1

Skeniranjem QR koda navedenog na ovom elektroničkom zapisu možete provjeriti točnost podataka. Iste možete učitati i na internet adresi <https://oss.uredjenazemlja.hr/public/preuzmi-dokument-uzoracim-kontrolnog-broja>. U oba slučaja sustav će prikazati izvorak ovog dokumenta. U slučaju da je ovaj dokument izmještan prikazivan izvoriku u digitalnom obliku, Državna geodetska uprava potvrđuje točnost dokumenta i da je podataka u trenutku izrade isprave.

Napomene